

Asia: VN/15371/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

MTK pitää nyt esitettyjä muutoksia uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyihin hyvinä ja perusteltuina. Erityisesti termien päivittäminen paremmin vastaamaan direktiiviä ovat tervetulleita, kuten esim. termin ”uusiutuva energia” laajentaminen kattamaan myös esim. biokaasu- ja biolämpölaitokset sekä termin ”laitoksen” kattamaan myös esim. samalla paikalla sijaitsevat energiavarastot. Lisäksi MTK kannattaa ehdotettua 9.12 §, jonka mukaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 33 §:n ja sivutuoteasetuksen 23 ja 24 § mukaisiin rekisteröinti- ja hyväksyntämenettelyihin sovelletaan myös uusiutuvan energian nopeampaa luvitusta.

Termien päivittämisen myötä myös uusiutuvaa energiaa varten rakennettavat linjat, kuten sähkölinjat tai vesiputket, joilla ne yhdistetään osaksi kansallista tai alueellista verkkoa pääsevät myös nopeutetun lupamenettelyn piiriin. Tehokkaammat lupamenettelyt mihin tahansa hankkeeseen on pääsääntöisesti hyvä asia, eivätkä sähkölinjat tai vesiputket ole tähän poikkeus. Kuitenkin nämä nauhamaiset rakenteen menevät usein monien yksittäisten maanomistajien maiden halki ja hankkeiden lupakäsittelyn nopeuttaminen ei saa vaikuttaa näiden yksittäisten maanomistajien asemaan negatiivisesti. Sähkölinjojen ja vesiputkien reittejä suunniteltaessa pitää asianosaiset maanomistajat osallistaa hankkeeseen suoralla kuulemisella sekä antamalla maanomistajille mahdollisuus lausua hankkeesta riittävän varhaisessa vaiheessa. Lisäksi lupaharkinnassa tulee riittävästi kiinnittää huomioita siihen, onko ehdotettu linjavaihtoehto maanomistajille kohtuullisin ja vähiten haittaa aiheuttava. Vaikka nämä edellä mainitut seikat tulee jo nykyisen lainsäädännön ja oikeuskäytännön perusteella tehdä ja huomioida luvituksessa, eivät ne aina toteudu tarpeeksi hyvin. Tilanne ei saa huonontua nykyisestään, jos nyt käsillä oleva ehdotus toteutuu.

MTK kannattaa 7 § sähköisen asioinnin pääsäännön poikkeusta, jonka mukaan toiminnanharjoittajan asemassa oleva luonnollinen henkilö voi jättää hakemuksen ja sen liitteet paperisina. On hyvä, että laissa huomioidaan se, että monet mm. biokaasun tuottajista ovat yksittäisiä ihmisiä tai maatalousyrittäjiä, joita ei verrata toimintamahdollisuuksiltaan isoihin teollisiin toimijoihin.

MTK:n pitää hyvänä sitä, että lakiehdotuksessa on huomioitu se, että luonnolliset henkilöt asentavat mm. aurinkoenergalaitteita (10 b §) ja että näille ns. kuluttajaluokan uusiutuvien energian laitteille on omat erittäin lyhyet käsittelyajat. Näitä mikrokokoluokan tuotantolaitteistoja tai niiden sujuvia hallinnollisia menettelyitä ei pidä sekoittaakaan nyt käsittelyssä olevaan kokonaisuuteen.

### Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

MTK:n kanta on, että uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita ei tulisi rajata enempää kuin mitä on pakko Uusiutuvan energian direktiivin (RED III) pohjalta. MTK ei pidä kannatettavana sitä, että nopean kehittämisen alueet on rajattu lähtökohtaisesti pois maa- ja metsätalousvaltaisilta alueilta ja esittää, että nämä rajaukset poistettaisiin tai että niitä lievennettäisiin siinä määrin kuin kansallisen liikkumavaran piirissä on mahdollista. Orpon hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut torjumaan kansallista ylisääntelyä. Tuuli- ja aurinkovoimahankkeet eivät ole uhka suomalaiselle maa- ja metsätaloudelle. Maalla pääsääntöisesti metsiin sijoittuva tuulivoima on yhteensovitettavissa metsätalouden harjoittamisen kanssa. Luonnonvarakeskuksen mukaan Suomessa peltopinta-ala on 2,2 miljoonaa hehtaaria. Mikäli kaikki aurinkovoimahankkeet sijoittuisivat vain peltomaille, vaatisi se n. 1 %:n nykyisestä peltopinta-alasta. MTK arvioi, ettei 1 %:n menetys nykyisestä peltopinta-alasta vaaranna tai uhkaa Suomen ruokaturvaa, huoltovarmuutta tai omavaraisuutta. Mikäli paikallisella tasolla merkittävä osuus peltopinta-alasta otetaan aurinkovoimakäyttöön, voivat peltomarkkinat paikallisesti häiriintyä. Kuitenkin Suomessa teollisen mittakaavan aurinkovoimahankkeet sijoittuvat jo nyt markkinalähtöisesti ympäri Suomen hajautetusti peltomaalle, entisille turvetuotantoalueille sekä metsämaalle.

MTK pitää ehdottomana sitä, että laissa uusiutuvan energian nopean kehittämisen hankkeilta edellytetään alueiden maanomistajien suostumusta. Jotta alueelle voidaan saada rakentamislupa esim. aurinko- tai tuulivoimalaan, vaatii se alueen maanomistajan hyväksynnän. Ei ole siis järkevää nimetä sellaisia alueita nopean kehittämisen alueiksi, joilta ei olla saatu maanomistajien kirjallista hyväksyntää hankkeelle. Pahimmillaan alueen nimeäminen nopean kehittämisen alueeksi saattaa luoda tilanteen, jossa maanomistajia painostetaan hyväksymään hanke. Näiden edellä mainittujen seikkojen takia tulisi nyt esitettyyn ehdotukseen lisätä, että nopean kehittämisen alue voidaan nimetä ainoastaan alueille, joilla maanomistajat hyväksyvät nimeämisen.

Vihreän siirtymän hankkeiden luvituksen sujuvoittaminen ja nopeuttaminen ovat tärkeä osa hankkeiden elinvoimaisuutta sekä hankkeiden liikkeelle saamista. Tällä hetkellä on kuitenkin rakennettu monia nopeutuskastoja vihreän siirtymän hankkeille. Niiden käyttökelpoisuus on täysin riippuvainen siitä, että hankkeita käsittelevissä viranomaisissa on riittävät resurssit ja koulutus

hankkeiden käsittelylle. Lisäksi samaan aikaan on varmistettava, että muiden hankkeiden luvitus on myös sujuvaa.

Hunnakko Jenni  
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry